

xordium Cistercii

Port Royal Rend

Szent Szeverin Apátság

Kaufbeuren – Budapest

2020

Exordium Cistercii

Cîteaux kezdete¹

Fordította: Széles Elréd O.P.R.

¹Itt kezdődik a ciszterci szerzetesek hagyománya

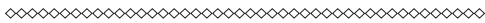
Első fejezet

²Cîteaux szerzetesei elhagyják Molesme-t

³Köztudott, hogy a Langres-i püspökségben található egy monostor, nevezett Molesme, mely ünnevelt híru és nevezetes vallásos buzgalmáról. Az alapítást követően, Isten, az ő jószágában, rövid időn belül kegyelmi ajándékaival gazdagította, kiváló férfiak erényével emelte fel, minek okán nagygyá lett javakban és fénylő erényekben.

⁴Ám mivel a vagyon és az erények általában nem állhatatos társak, e szent közösség több tagja – igazán bölcs férfiak, telve magasabb törekvésekkel – úgy döntöttek, hogy inkább az égi tanulmányokat folytatják, mintsem hogy földi dolgokba bonyolódjanak.

⁵Ezért az erény eme szerelmesei hamarosan gondolkodni kezdtek, vajon miféle szegénység gyümölcsöző az ember számára. Ráébredtek, hogy az azon a helyen folytatott élet istenes és egyenes, ám kevésbé engedelmeskedtek a Regulának², melyre fogadalmat tettek, hogy elhagyják vágyaikat és szándékaikat. ⁶Maguk közt arról beszél-

1 A fordítást angol nyelvű forrásból készítettem, a dallasi Miasszonyunk Ciszterci Apátság által közölt textusból, igyekezve figyelemmel lenni az ugyanezen apátság által közzétett latin nyelvű szövegre.

Forrás: <https://www.cistercian.org/abbey/our-life/pdf/Exordium%20Cistercii.pdf>

2 A latin szövegben: „*regulam observari*”. Az *observare* igéből képzett *observantia*, *observatio* kifejezések a ciszterci és általában a monasztikus lelkiség alapkifejezései, melyek a Regula megtartását, rá irányuló figyelmet, annak való engedelmességet, annak gyakorlását jelentik. Szent Benedek Regulájában számos helyen előfordul, ebből adódik jelentősége. Bővebben lásd: Puskely Mária, *A keresztény szerzetesség*, Budapest: Kairosz Kiadó, 2006., 538.

³ Ám rövid idő elteltével történt, hogy ugyanezen Róbert apátot a Molesme-i szerzetesek visszahívták, s II. Orbán pápa parancsával és Walter, chaloni püspök engedélyével és hozzájárulásával visszaküldték Molesme-be. Őt Alberik, egy vallásos és szent ember váltotta fel. ⁴ A fegyverszünet és a béke megőrzéséért a monostorok⁶ e bölcs egyezséget kötöttek, a pápa megerősítésével: a továbbiakban egyikük sem fogadja be véglegesen a másik szerzetesét közösségébe, a Regula által előírt ajánlólevél nélkül.⁷

⁵ Az új apát támogatásával és Isten nagylelkű segedelmével az új kolostor ezután előre haladt a szentségben, hírnévre tett szert és tanuskodott világi javainak gyarapodásáról. ⁶ Ám Alberik, Isten embere, ki kilenc esztendeig nem hiába futotta a pályát,⁸ a tizedik esztendőben elnyerte az örökkévaló dicsőség koronáját.⁹

⁷ Őt István úr¹⁰ követte, nemzetiségére nézve angol, a vallásos élet, a szegénység és a fegyelmezett engedelmesség¹¹ buzgó szerelmese. ⁸ Napjaiban valóra váltak a Szentírás szavai: „Az Úr szemmel tartja az igazakat, és imádságukat meghallgatja.” (Zsolt 34,16) A kicsiny nyájnak csak egy dolgoban volt panasza: kevesen voltak, ahogy mondom, „Krisztus szegényei” féltek és közel jutottak a kétségbeeséshez, hogy nem lesz kire örökségül hagyniuk szegénységüket; a környező népek, bár tisztelték szent életüket, de nem kedvelték méremlyre a következő bekezdés szövege (2,4) hivatkozik.

⁶ A latin szöveg monostorok helyett „egyházak”-at ír („*Hoc sane inter utramque ecclesiam sequestrae pacis gratia retento*”). Az egyház kifejezés sokszor előfordul a ciszterci alapiratokban, mint a monostor szinonimája.

⁷ Vagy „szabályos ajánlás nélkül” („*regulari susciperet*”).

⁸ Fil 2,16; 2Tim 4,7

⁹ Bár 5,2

¹⁰ „*domnus*”, amit a szerzetességben megszokott előjárói címként akár „*Dom*”-nak is lehet fordítani.

¹¹ A latinban: „*disciplinaeque regularis*”, amit lehetne így is fordítani: „*regularis engedelmesség*”. A kifejezés egyszerre tükrözi a rendszerességet és a rendszerűséget, valamint utal Szent Benedek Regulájára.

